

Siber Ansiklopedi

Siber Ortama Çok Disiplinli Bir Yaklaşım

Editörler: Naci AKDEMİR • Can Ozan TUNCER

Editörler: Dr. Öğr. Üyesi Naci AKDEMİR - Dr. Öğr. Üyesi Can Ozan TUNCER

SİBER ANSİKLOPEDI
Siber Ortama Çok Disiplinli Bir Yaklaşım

ISBN 978-625-7582-20-9

DOI 10.14527/9786257582209

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2021, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş. ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye’de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000’in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Ağustos 2021, Ankara

Yayın-Proje: Özge Yüksek

Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan

Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Türkçe Dil ve Yazım Editörü: Dr. Funda AMANVERMEZ İNCİRKUŞ

Baskı: Vadi Grup Basım A.Ş.

İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 2284 Sokak No: 105

Yenimahalle/ANKARA

Tel: (0312) 394 55 91

Yayıncı Sertifika No: 36306

Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

EDİTÖRLER

Dr. Öğr. Üyesi Naci AKDEMİR

1979 yılında Ankara'da doğdu. İlköğrenimini Ankara'da tamamladıktan sonra, 1998 yılında Maltepe Askeri Lisesinden, 2002 yılında Kara Harp Okulundan mezun oldu. Jandarma subayı olarak, Jandarma Genel Komutanlığının çeşitli birliklerinde komutanlık görevleri yaptı. 2008 yılında, Bosna Hersek'te Althea Barış Gücünde görev yaptı. 2010 yılında İtalya Karabinieri Subay Okulunda subay temel eğitimi kursu gördü. 2015 yılında İngiltere Durham Üniversitesinde Kriminoloji yüksek lisansını üstün başarı ödülü ile tamamlamayı müteakip, 2019 yılında aynı üniversitede Sosyoloji ve Sosyal Politika doktorasını tamamladı. Halen Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Siber suçlar, siber güvenlik ve suç korkusu konularında akademik çalışmalarına devam etmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır. İngilizce ve İtalyanca bilmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Can Ozan TUNCER

1981 Yılında Van'da doğdu. İlk ve Orta öğrenimini Van'da tamamlayarak 2003 Yılında Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümünden mezun oldu. Selçuk Üniversitesi'nde Yönetim ve Organizasyon alanında yüksek lisansını tamamladı. Atatürk Üniversitesinde İktisat Politikası doktora eğitimini tamamladı. 2010 Yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde Öğretim Görevlisi olarak başladığı akademik görevine doktor öğretim üyesi olarak devam etmektedir. Akademik görevinin yanı sıra 2016 Yılında Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı'nda Ar-Ge Daire Başkanı olarak görevlendirilmesinin akabinde 2018 Yılında İçişleri Bakanlığı bünyesinde müstakil daire başkanlığı olarak kurulan İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığı görevini sürdürmektedir. Güvenlik alanında birçok araştırma, çalışma ve proje yürütmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır. İngilizce bilmektedir.

ÖN SÖZ

İnternet teknolojilerinin gelişmesi ve yaygınlaşması hayatımıza sayısız kolaylıklar sağlamakta, her gün yenileri eklenen internet tabanlı uygulamalar hayatımızın farklı bir alanına dokunmaktadır. İnternet teknolojileri sağlıktan eğitim hizmetlerine kadar geniş bir yelpazede hayatımızın bir parçası olmaya devam ederken, bu teknolojiler aynı zamanda suçlulara da yeni kabiliyetler kazandırmıştır. Daha önce ulaşma imkânı olmayan kitlelere kolaylıkla erişme imkânı bulan siber saldırganlar aynı zamanda çok sayıda bireyi, firmayı veya devlet kuruluşuna da eş zamanlı saldırılar yapabilme yeteneğine kavuşmuştur.

Artan ve yaygınlaşan internet kullanımı siber tehditleri de beraberinde getirmiştir. İçişleri Bakanlığı İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığının 2020 ve 2021 yıllarında gerçekleştirdiği ve ülkemizde büyük bir örnek üzerinde yapılan ilk kapsamlı siber suç çalışmalarından olan “Siber Suç Sosyolojisi”, “Covid-19 Pandemisi Döneminde Siber Suç Riskleri ve Güvenliğe Etkileri” ve “Türkiye’de Siber Suçların Boyutu ve Güvenliğe Etkileri” isimli bilimsel araştırma projeleri ülkemizde artan siber suç risklerini ortaya koyarken, vatandaşlarımızın da siber güvenlik konusundaki bilgi seviyesinin arzulan düzeyin altında olduğunu göstermektedir. Sonuçları Giriş bölümünde daha detaylı olarak sunulacak bu araştırmalar, bizleri siber ortam ile ilgili temel kavramları ve önemli olayları ülkemiz siber suç literatürüne kazandırarak akademik çalışmalarda istifade edilebilecek bir kaynak çalışma hazırlamaya yönlendirmiştir. Ayrıca vatandaşlarımızın siber ortam ile ilgili farkındalığını artırmak da ansiklopedi çalışmamızın bir başka amacıdır.

Çalışmamızın bir başka amacı da dilimize yerleşmeye başlamış veya henüz kamuoyunca tam bilinmeyen siber ortama özgü İngilizce terimlere karşılık olarak Türkçe terim üretmektir. Ortaya çıkan yeni suç türleri ve yöntemlerini isimlendirebilmek için her gün bunlara karşılık gelebilecek yeni bir kelimenin ortaya çıktığı görülmektedir. Hatta araştırmalara göre İngilizceye her gün on beş yeni kelime eklenirken bilgi teknolojilerine eklenen kelime sayısı beştir (Jaleniauskiene & Čičelytė, 2011). Dubuc (1997) yaptığı bir çalışmada belli bir alana özgü kavramlara karşılık gelen birçok kelimenin yeniden yaratılması gerektiğini vurgulamış ve bu alanların telekomünikasyon, internet teknolojileri, bilgisayar bilimi ve genetik gibi birbirinden farklı alanları kapsadığını vurgulamıştır. Yeni kelime yaratılmasının yanı sıra Dubuc’a (1997) göre farklı disiplinlerden kelimelerin anlamlarını karşılamak, genişletmek ya da daraltmak için kelimeler ödünç alınmaktadır. Bu şekilde artık internet üzerinden işlenen suçlar ve bunların yöntemleri kendi terminolojisini üretmekte ve bu terminolojiye artık neredeyse her gün yeni bir kelime eklenmektedir. İşte bu noktada bu kavram ve terimlerin oluşturduğu terminolojiyi dünya çapında gerçekleşen akademik çalışmalara ayak uydurabilmek için dilimize kazandırmak da bir zaruret hâline gelmiştir.

Kısaca semantik, sentaktik ve pragmatik olarak bilginin dâhil edildiği bağlam ile anlam kazanan kelimeler olarak açıklayabileceğimiz (Cabr , 1999) terimler bazen hedef dilde hemen karşılık bulabilirken bazen de işlemlerin karmaşık doğaları sebebiyle eşdeğer çeviri ile bu dile aktarılamamaktadır. Bu yüzden bu terimlerin aktarılması sadece eşdeğer kelimenin hedef dilde karşılık ya da yakınlık bulunduğu bir anlamın aktırılmasından ziyade eylemi ve bunun doğasını sistematik ve anlaşılabilir bir şekilde açıklamayı gerektirmektedir.

Terminoloji ise Talav n'a (2016) göre bu terimlerin ve onların nasıl kullanıldığının çalışılmasıdır; bu kavramların belirli bağlamlarda kullanımlarının analizi aracılığı ile sistematik bir şekilde etiketlenmesidir ve burada amaç hem bunları belgelendirme hem de bu kelimelerin doğru kullanımlarını teşvik etmektir.

Bu noktada alana özgü ansiklopedilerin devreye girmesi kaçınılmazdır. Bunun temel sebebi ise doğrudan karşılığı olmayan terimlerin ortaya çıktıkları dillerde oluşturulma süreçlerinde kültürel ögelerin de devreye girebilmesi ve bu terimleri farklı kültürlerin olduğu dillere aktarma sürecinin içinden çıkılmaz bir h le gelebilmesidir. Ansiklopediler insan bilgisinin tamamının ya da belirli bir kısmının alfabetik sıraya göre düzenlenerek birçok makalenin dâhil edilmesiyle oluşturulan bir kitap veya kitap setleri olarak (Cambridge, t.y.) tanımlanmaktadır ve herhangi bir kavramın direkt karşılığının verilmesinden ziyade onların işlevlerini, doğalarını ve hatta kullanım alanlarını etimolojileri ile dâhil ederek anlatmaktadır.

Siber Ansiklopedimize dâhil edilen terimler ve kavramlar seçilirken sözlük oluşurmada kullanılan yöntemlere benzeyen yollar izlenmesine dikkat edilmiştir. Fakat artık "günümüzde tanık toplamak, kişisel bilgilere dayanmak, fiş indeksi oluşturmak vb. uygulamaların sözlük oluşurmada işlevi olmayan yöntemler olduğu kabul edilmektedir." (Atkins vd., 1995).

Bu yüzden günümüzde artık oldukça yaygın olan derlem-temelli bir yaklaşım izlenmiştir. Derlem (corpus) makine tarafından okunabilecek çeşitli dilbilimsel bilgi ile açıklanan yazılı veya sözlü örneklenmiş metinler koleksiyonu olarak tanımlanmaktadır (McEnery vd., 2006) ve bir alanın içerisinde gerçek dünya bağlamında kelimelerin kullanım sıklığına yönelmiştir. Dünya üzerinde yaygın olarak kullanılan derlemler (corpuslar) ise şunlardır:

- *Brown Corpus*, Amerikan İngilizcesini içeren bir milyon sözcükten oluşan ve ilk oluşturulan dil derlemlerinden biridir.
- *British National Corpus* (BNC), İngiliz İngilizcesine yönelik hazırlanmış, yüzde onu sözlü veriden, %90'ı yazılı veriden oluşan yüz milyon sözcüklü bir derlemdir.

- *Türkçe Ulusal Derlemi* (TUD) elli milyon sözcükten oluşan 1990-2013 yıllarını temsil eden büyük ölçekli ve dengeli bir derlemdir (Aksan & Aksan, 2016)

Derlemeler her ne kadar işleri oldukça kolaylaştırırsa da sadece sıklıklarına bakılarak terimlerin belirlenmesi yeterli görülmediğinden birtakım başka ölçütler de gözetilmektedir. Bu ölçütler şu şekilde sıralanabilir (Summer, 1993):

- Uzman görüşüne dayanma (literary/academic merit),
- Tesadüfi seçim (random selection),
- Okunabilirlik (currency),
- Ulaşılabilirlik (availability),
- Demografik örnekleme (demographic sampling),
- Deneysellik (empirical),
- Daha geniş bir kaynaktan seçim (a broad range of sources).

Bu çalışmaya dahil edilen terimler ve kavramlar için geniş çaplı bir derlem taraması yapılmıştır. Bunun yanı sıra, terim seçiminde uzman görüşüne de başvurulmuş, editörlerin ve yazarların ansiklopediye dahil edilmesini önerdikleri terimler alandaki kullanım sıklıkları göz önüne alınarak değerlendirmeye alınmıştır. Bu ansiklopedinin diğer bir özelliği de alanın disiplinlerarası doğasından ötürü tematik olarak hazırlanmasıdır. Bu temalar ise sırası ile şu şekildedir:

- İletişim ve Halkla İlişkiler
- Siber Hukuk
- Siber İstihbarat
- Siber Psikoloji
- Siber Sosyoloji
- Siber Suçlar ve Siber Güvenlik
- Siber Tarih
- Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
- Teknik Konular
- Yönetim ve Organizasyon

Temalandırma alan ile ilgilenen bireylerin belli bir temaya ait sözcüğün ya da kavramın karşılığını, işlevini ve doğasını kolayca bulup kavramaları amacı ile de yapılmıştır.

Bu ansiklopedi her ne kadar ilgili alanı çalışan bireyler için tasarlanmış gibi görünse de çok-yönlü bir okurun ihtiyaçları göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Bir referans çalışma olması hedeflenen bu sözlük bu alanı çalışan öğrenciler

ve profesyonellerin yanı sıra okuyazar olan her bireyin rahatça kullanabileceği şekilde tasarlanmıştır. Ansiklopediye dâhil edilen konular ve terimler seçilirken hem ilgili alanı geniş bir şekilde kapsayan hem de en güncel olan kavramlar ve terimler yakalanmaya çalışılmıştır. Bu kaynak, alandaki mevcut bilgilere kapsamlı bir referans olması için tasarlanmıştır. Bu amaçla alan uzmanlarının ve bu alana yabancı olan kişilerin içeriği rahat bir şekilde kavrayabileceği açıklayıcı bir dil kullanılmasına özen gösterilmiştir.

Ansiklopedi çalışmamıza 12 üniversiteden/kamu kurumundan 42 akademisyen ve araştırmacı katkı sağlamıştır. Kendilerine nitelikli çalışmalarından ve değerli katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Ayrıca bu çalışmanın gerçekleşmesine, alanyazına ve kamuya kazandırılmasına desteklerinden ötürü T.C. İçişleri Bakanı Sn. Süleyman SOYLU ve Bakan Yardımcısı Sn.Prof.Dr. T.Sabri ERDİL'e şükranlarımızı sunarız.

Dr. Öğr. Üyesi Naci AKDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi Can Ozan TUNCER

Öğr. Gör. Ayşe ÇETİNOĞLU

KAYNAKÇA

- Aksan, Y., & Aksan, M. (2016). Türkçenin derlem-temelli sıklık sözlüğü: Temel ilkeler ve uygulama. 1. *Uluslararası Sözlük Bilim Sempozyumu*, 81-93.
- Atkins, B. T. S., & Levin, B. (1995). Building on a Corpus: A linguistic and lexicographical look at some near-synonyms. *International Journal of Lexicography*, 8(2), 85-114.
- Cabre, M. T. (1999). *La terminología: representación y comunicación: elementos para una teoría de base comunicativa y otros artículos*. Universitat Pompeu Fabra, Institut Universitari de Lingüística Aplicada.
- Cambridge. (t.y.). Encyclopedia. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/encyclopedia> (15.06.2012).
- Dubuc, R. (1997). *Terminology: a practical approach*. National Library.
- Jaleniauskienė, E., & Čičelytė, V. (2011). Insight into the latest computer and internet terminology. *Studies About Languages*, 19, 119-127. <http://dx.doi.org/10.5755/j01.sal.0.19.955>
- McEnery, T., Xiao, Z., & Tono, Y. (2006). *Corpus based language studies: An advanced resource book*. Routledge. <https://doi.org/10.1017/s0047404508080615>
- Summers, D. (1993). Longman/Lancaster English language corpus-criteria and design. *International Journal of Lexicography*, 6(3), 181-208.
- Talaván, N. (2016). *A university handbook on terminology and specialized translation*. Universidad Nacional de Educación a Distancia.

YAZARLAR

Prof. Dr. Hanife GÜZ, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi*

Prof. Dr. Umut TÜRKŞEN, *Coventry Üniversitesi*

Doç. Dr. Hatice ALTUNOK, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Doç. Dr. Gazi Erkan BOSTANCI, *Ankara Üniversitesi*

Doç. Dr. Hakan EREN, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Doç. Dr. Mehmet Serdar GÜZEL, *Ankara Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Naci AKDEMİR, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Dr. Emre Cihan ATEŞ, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Dr. Öğr. Üyesi Bürke Uğur BAŞARANEL, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Dr. Alper BİLGİÇ, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Dr. Öğr. Üyesi Melike Özge ÇEBİ BUĞDAYCI, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Dr. İrfan CİRİT, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Dr. Begüm ÇARDAK, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Dr. Öğr. Üyesi Güliz DİNÇ, *Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi*

Dr. Ali GÖK, *Gaziantep Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Suudan Gökçe GÖK, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Dr. İlkey GÜLERYÜZ, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Dr. Ekber KANDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi Gülçin ORHAN, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Dr. Gözde ŞAHİN

Dr. Öğr. Üyesi Can Ozan TUNCER, *Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi*

Öğr. Gör. Ali Engin DÖNMEZ, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Öğr. Gör. Engin ERKEN, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Öğr. Gör. Kaan Özgür KAYICI, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Öğr. Gör. Hande KOZOK, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Öğr. Gör. Serpil Seda ŞİMŞEK, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Arş. Gör. Şükrü ASLAN, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

Arş. Gör. Süleyman ÇALIŞKAN, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*
Arş. Gör. Ebru KAYA, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*
Arş. Gör. Ayça Yenilmez KOYUNCU, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*
Arş. Gör. Rukiye TURGUT, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*
Hilal İfaket AKBAŞ, *İzmir Tersanesi Komutanlığı*
Bilgisayar Mühendisi Fatima Saliha BİTER
Sistem Mühendisi Erol ÇAPA, *Jandarma Genel Komutanlığı*
Cem EROĞLU, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*
Hakan FIRAT
Burak ÖZDEMİR
Bilgisayar Mühendisi Merve Nur ÖZKAN
Rabia ÖZKAN
Bilgisayar Mühendisi Hakan PEKŞEN

KATKI SAĞLAYAN AKADEMİSYENLER

Dr. Öğr. Üyesi Funda AMANVERMEZ İNCİRKUŞ, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*
Öğr. Gör. Ayşe ÇETİNOĞLU, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*
Arş. Gör. Pınar AYDEMİR, *Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi*

İÇİNDEKİLER

Editörler.....	iii
Ön Söz.....	iv
Yazarlar	viii
İçindekiler.....	x
Kavram ve Olaylar Listesi.....	xvii
İçindekiler.....	x
Okuyucular İçin Tematik Kılavuz	xxv
İletişim ve Halkla İlişkiler	xxv
Siber Hukuk.....	xxv
Siber İstihbarat.....	xxv
Siber Psikoloji	xxv
Siber Sosyoloji.....	xxvi
Siber Suçlar ve Siber Güvenlik.....	xxvi
Siber Tarih.....	xxviii
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	xxviii
Teknik Konular	xxix
Yönetim ve Organizasyon	xxx
Giriş.....	xxxii

A	1
Açık Anahtar Altyapısı (Public Key Infrastructure).....	1
Adli Bilişim (Digital Forensics).....	4
Akran Ağlar (Peer-to-Peer Networks).....	7
Alan Adı (Domain Name).....	12
Alan Adı Ele Geçirme (DNS Hijacking)	15
Aracılı Sızma Tekniği (Piggybacking).....	19
Arka Kapı (Backdoor)	22
ARPANET (ARPANET).....	26
Artırılmış Gerçeklik (Augmented Reality)	30
Avatar (Avatar)	33
B	36
Bal Küpü ve Bal Ağları (Honeypot and Honeynets).....	36
Bilgi Güvenliği (Information Security)	39
Bilgi Güvenliği Yöneticisi (Chief Information Security Officer – CISO)	42

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu.....	46
Bilgisayar Aracılı İletişim (Computer Mediated Communication)	51
Bilgisayar-İnsan Ayırımı Testi (CAPTCHA)	54
Bilgisayar Korsanlığı (Hacking)	58
BOMBE (Askeri Kod Kıırma-1939)	64
Botlar ve Bot Ağları (Bots and Botnets).....	68
Bulanık Mantık (Fuzzy Logic).....	73
Bulut Bilişim (Cloud Computing)	78
Büyük Veri (Big Data)	82
C	89
Casus Yazılımı (Spyware).....	89
Craigslıst Katılleri (Craigslıst Killers).....	93
Ç	97
Çerezler (Cookies)	97
Çevrim İçi Seminer (Webinars)	101
Çevrim İçi Taciz (Online Harassment)	105
Çevrim İçi Tuzak (Catfishing).....	108
Çin'in Muhteşem İnternet Güvenlik Duvarı (Great Firewall of China)	111
Çok Etkenli Kimlik Doğrulama (Multi-Factor Authentication)	115
D	118
Dağıtık Hizmet Engelleme Saldırıları (Distributed Denial-of-Service Attack - DDoS)	118
Derin Ağ (Deep Web).....	122
Derin Öğrenme (Deep Learning)	127
Derin Sahte (Deepfake).....	132
Dijital Aktivizm (Digital Activism)	137
Dijital Demokrasi (Digital Democracy).....	144
Dijital Dönüşüm Ofisi	151
Dijital Marka Elçisi (Digital Brand Ambassador).....	155
Dijital Retorik (Digital Rhetoric).....	158
Dijital Vatandaşlık (Digital Citizenship).....	161
Dijital Yerliler (Digital Natives).....	166
Doğal Dil İşleme (Natural Language Processing).....	169
Dosya Aktarım Protokolü (File Transfer Protocol)	175
Dünya Çapında Ağ (World Wide Web)	178

E	181
Edward Joseph Snowden Vakası (The Case of Edward Joseph Snowden).....	181
Ele Geçirme (Hijacking).....	185
Elektronik İzleme (e-Monitoring)	188
Elektronik Perakendecilik (e-Tailing)	191
Erişim Sağlayıcıları Birliği (The Union of Access Providers)	194
Ethernet (Ethernet).....	197
Etiket (Hashtag).....	201
F	206
Fidye Yazılımı (Ransomware).....	206
Fotoğraf Röntgenciliği (Photolurking).....	210
G	213
Gelişmeleri Kaçırma Korkusu-GKK (Fear of Missing Out - FoMO).....	213
Gelişmiş Kalıcı Tehdit (Advanced Persistent Threat - APT)	217
Gizli Dinleme (Eavesdrop)	220
Gündem Konusu (Trending Topic)	223
Güvenlik Duvarları (Firewalls).....	226
H	230
Haber Gaspsı (Newsjacking)	230
Hizmet Engelleme Saldırısı (HES) (Denial of Service Attack - DoS)	233
I	237
Israrlı Özçekim (Selfitis)	237
İ	241
İletişim Hatlarına İzinsiz Giriş (Phreaking)	241
İnternet Etik İlkeleri (Netiquette)	244
İnternet Protokolü Adresi (IP Address)	247
İstenmeyen Mesaj (Spam)	251
İşlemci Gücü Gaspsı (Cryptojacking)	254
K	257
Karanlık Ağ (Dark Web)	257
Kayıt Zinciri (Blockchain)	260
Kimlik Hırsızlığı (Identity Theft)	264

Kişisel Veri (Personal Data)	267
Kişisel Verileri Koruma Kurumu (Personal Data Protection Authority)	270
Kişisel Tanımlayıcı Bilgi (Personally Identifiable Information - PII).....	274
Kitle Kaynak Kullanımı (Crowdsourcing).....	278
Konum Tabanlı Hizmetler (Location-Based Services)	281
Korumalı Alan (Sandboxing)	284
Kökset (Rootkit)	287
Kripto Para Birimleri (Cryptocurrencies)	290
Kuantum Hesaplama (Quantum Computing)	293
M	297
Makine Öğrenmesi (Machine Learning)	297
Mantık Bombası (Logic Bombs)	304
Metamorfik Virüs (Metamorphic Malware)	307
Metin Madenciliği (Text Mining)	310
Mikrobloglar (Microblogs)	317
Mobil Cihaz Yoksunluğu Korkusu (Nomophobia).....	321
N	324
Nesnelerin İnterneti (Internet of Things)	324
NotPetya Siber Saldırısı-2016/2017	328
O	332
Oltalama (Phishing).....	332
Oradaki Adam Saldırısı (Man-in the-Middle Attack).....	335
P	339
Pasif Eylemcilik (Slacktivism)	339
Potansiyel İstenmeyen Programlar (Potentially Unwanted Programmes - PUPS)	342
S	345
Sanal Benlik (Virtual Self)	345
Sanal Gerçeklik (Virtual Reality)	349
Sanal Kaytarma (Cyberloafing).....	353
Sanal Malvarlığı (Virtual Property)	356
Sanal Özel Ağ (Virtual Private Network - VPN)	358
Sıfırcı Gün Saldırıları (Zero-Day Attacks)	364

Sızma Testi (Penetration Testing)	367
Siber Aldatma (Spoofing)	372
Siber Atık Toplama (Scavenging).....	377
Siber Casusluk (Cyberespionage).....	379
Siber Dışlanma (Cyber Ostracism).....	382
Siber Dilimleme Saldırısı (Salami Slicing Attack)	386
Siber Esenlik (Cyberwellness).....	389
Siber Gözetim (Cyber Surveillance).....	392
Siber Güvenlik (Cybersecurity).....	398
Siber Güvenlik Liderliği (Cyber Security Leadership)	401
Siber Haksız Fiil (Cyber Tort)	404
Siber Halkla İlişkiler (Cyber Public Relations)	406
Siber Haraç (Cyber-Extortion).....	410
Siber Hastalık Arama (Cyberchondria)	413
Siber Hedef Kitle (Cyber Target Group)	418
Siber İşgal (Cybersquatting)	421
Siber Kamu Diplomasisi (Cyber Public Diplomacy).....	424
Siber Karizma (Cyber Carisma).....	429
Siber Kışkırtma (Flaming)	435
Siber Kriz (Cyber Crise).....	439
Siber Kriz Yönetimi (Cyber Crisis Management)	443
Siber Kültür (Cyber Culture).....	447
Siber Mağduriyet (Cyber Victimization)	452
Siber Marka Değeri (Cyber Brand Values)	455
Siber Mazoşizm (Cyber Masochism)	458
Siber Narsizm (Cyber Narcissism).....	461
Siber Ortam (Cyberspace)	465
Siber Pazarlama (Cyber Marketing)	468
Siber Risk (Cyber Risk)	471
Siber Risk Sigortası (Cyber Risk Insurance).....	474
Siber Risk Yönetimi (Cyber Risk Management)	477
Siber Saldırganlık (Cyber Aggression)	481
Siber Savaş (Cyberwarfare).....	484
Siber Suç (Cybercrime)	487
Siber Suç Korkusu (Fear of Cybercrime)	492
Siber Şiddet (Cyber Violence)	495
Siber Tehdit (Cyber Threat)	498
Siber Terörizm (Cyberterrorism).....	501

Siber Yayma (Doxing).....	505
Siber Yönetişim (Cyber Governance).....	508
Siber Zorbalık (Cyberbullying).....	514
Sibirya Gaz Boru Hattına Saldırı (Mantık Bombası-1982).....	517
Sistem Kırma ve Sistem Kırıcı (Cracker and Cracking).....	520
Site Trafığı Yönlendirme (Pharming).....	523
Stuxnet Solucanı Saldırısı-2010.....	526
Solucanlar (Worms).....	532
Sosyal Çekilme Sendromu (Hikikomori).....	535
Sosyal Medya (Social Media).....	539
Sosyal Medya İstihbaratı (Social Media Intelligence).....	542
Sosyal Mühendislik (Social Engineering).....	545
Süpergeçiş (Superzapping).....	548
Ş	551
Şarj Bağımlılığı (Plagomani).....	551
T	555
Taşınabilir Cihaz Bağımlılığı (Crackberry).....	555
Teknoloji Korkusu (Technophobia).....	559
Teknolojiden Sorumlu Müdür (Technical Officer - CTO).....	562
Tepkisel Tıklama (Clicktivism).....	566
Tık Gaspı (Clickjacking).....	569
Tık Tuzağı (Clickbait).....	572
Tor (Tor).....	575
Trol (Troll).....	578
Truva Atı (Trojan Horse).....	581
Tuş Kaydedici (Keylogger).....	584
U	587
Uçtan Uca Şifreleme (End-to-End Encryption).....	587
Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi.....	591
Unutulma Hakkı (The Right to be Forgotten/ The Right to Erasure/The Right to Oblivion).....	595
V	598
Vekil Sunucular (Proxy Server).....	598
Veri Koruma (Data Protection).....	602

Veri Madenciliği (Data Mining).....	606
Veri Yüğü (Payload).....	612
Viral (Viral).....	615
Virüsler (Viruses).....	618
W	621
WannaCry Fidyeye Yazılımı Saldırısı-2017	621
Web 2.0.....	626
Web Madenciliği (Web Mining).....	629
WikiLeaks.....	633
Y	637
Yahoo Veri Saldırısı-2012/2016.....	637
Yapay Zekâ (Artificial Intelligence)	644
Yapılandırılmış Sorgu Dili (YSD) Zerki (SQL Injection).....	648
Yazılım Korsanlığı (Software Piracy).....	652
Z	656
Zararlı Yazılım (Malware).....	656

KAVRAMLAR VE OLAYLAR LİSTESİ

KAVRAMLAR

A

- Açık Anahtar Altyapısı (Public Key Infrastructure)
- Adli Bilişim (Digital Forensics)
- Akran Ağlar (Peer-to-Peer Networks)
- Alan Adı (Domain Name)
- Alan Adı Ele Geçirme (DNS Hijacking)
- Aracılı Sızma Tekniği (Piggybacking)
- Arka Kapı (Backdoor)
- ARPANET (ARPANET)
- Artırılmış Gerçeklik (Augmented Reality)
- Avatar (Avatar)

B

- Bal Küpü ve Bal Ağları (Honeypot and Honeynets)
- Bilgi Güvenliği (Information Security)
- Bilgi Güvenliği Yöneticisi (Chief Information Security Officer – CISO)
- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
- Bilgisayar Aracılı İletişim (Computer Mediated Communication)
- Bilgisayar İnsan Ayırım Testi (CAPTCHA)
- Bilgisayar Korsanlığı (Hacking)
- Botlar ve Bot Ağları (Bots and Botnets)
- Bulanık Mantık (Fuzzy Logic)
- Bulut Bilişim (Cloud Computing)
- Büyük Veri (Big Data)

C

- Casus Yazılımı (Spyware)
- Craigslist Katilleri (Craigslist Killers)

Ç

Çerezler (Cookies)

Çevrim İçi Seminer (Webinars)

Çevrim İçi Taciz (Online Harassment)

Çevrim İçi Tuzak (Catfishing)

Çin'in Muhteşem İnternet Güvenlik Duvarı (Great Firewall of China)

Çok Etkenli Kimlik Doğrulama (Multi-Factor Authentication)

D

Derin Ağ (Deep Web)

Derin Öğrenme (Deep Learning)

Derin Sahte (Deepfake)

Dijital Aktivizm (Digital Activism)

Dijital Demokrasi (Digital Democracy)

Dijital Dönüşüm Ofisi

Dijital Marka Elçisi (Digital Brand Ambassador)

Dijital Retorik (Digital Rhetoric)

Dijital Vatandaşlık (Digital Citizenship)

Dijital Yerliler (Digital Natives)

Doğal Dil İşleme (Natural Language Processing)

Dosya Aktarım Protokolü (File Transfer Protocol)

Dünya Çapında Ağ (World Wide Web)

E

Edward Joseph Snowden Vakası (The Case of Edward Joseph Snowden)

Ele Geçirme (Hijacking)

Elektronik İzleme (e-Monitoring)

Elektronik Perakendecilik (e-Tailing)

Erişim Sağlayıcıları Birliği (The Union of Access Providers)

Ethernet (Ethernet)

Etiket (Hashtag)

F

- Fidye Yazılımı (Ransomware)
- Fotoğraf Röntgenciliği (Photolurking)

G

- Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (Fear of Missing Out- FOMO)
- Gelişmiş Kalıcı Tehdit (Advanced Persistent Threat- APT)
- Gizli Dinleme (Eavesdrop)
- Gündem Konusu (Trending Topic)
- Güvenlik Duvarları (Firewalls)

H

- Haber Gaspı (Newsjacking)
- Hizmet Engelleme Saldırısı (HES) (Denial of Service Attack - DoS)

I

- Israrlı Özçekim (Selfitis)

İ

- İletişim Hatlarına İzinsiz Giriş (Phreaking)
- İnternet Etik İlkeleri (Netiquette)
- İnternet Protokolü Adresi (IP Address)
- İstenmeyen Mesaj (Spam)
- İşlemci Gücü Gaspı (Cryptojacking)

K

- Karanlık Ağ (Dark Web)
- Kayıt Zinciri (Blockchain)
- Kimlik Hırsızlığı (Identity Theft)
- Kişisel Tanımlayıcı Bilgi (Personally Identifiable Information- PII)
- Kişisel Veri (Personal Data)

Kişisel Verileri Koruma Kurumu (Personal Data Protection Authority)

Kitle Kaynak Kullanımı (Crowdsourcing)

Konum Tabanlı Hizmetler (Location-Based Services)

Korumalı Alan (Sandboxing)

Kökset (Rootkit)

Kripto Para Birimleri (Cryptocurrencies)

Kuantum Hesaplama (Quantum Computing)

M

Makine Öğrenmesi (Machine Learning)

Mantık Bombası (Logic Bombs)

Metamorfik Virüs (Metamorphic Malware)

Metin Madenciliği (Text Mining)

Mikrobloglar (Microblogs)

Mobil Cihaz Yoksunluğu Korkusu (Nomophobia)

N

Nesnelerin İnterneti (Internet of Things)

O

Oltalama (Phishing)

Ortadaki Adam Saldırısı (Man-in-the-Middle Attack)

P

Pasif Eylemcilik (Slactivism)

Potansiyel İstenmeyen Programlar (Potentially Unwanted Programmes -PUPS)

R

Reklam Yazılımı (Adware)

S

- Sanal Benlik (Virtual Self)
Sanal Gerçeklik (Virtual Reality)
Sanal Kaytarma (Cyberloafing)
Sanal Malvarlığı (Virtual Property)
Sanal Özel Ağ (Virtual Private Network -VPN)
Sıfırncı Gün Saldırıları (Zero-Day Attacks)
Sızma Testi (Penetration Testing)
Siber Aldatma (Spoofing)
Siber Atık Toplama (Scavenging)
Siber Casusluk (Cyberespionage)
Siber Dışlanma (Cyber Ostracism)
Siber Dilimleme Saldırısı (Salami Slicing Attack)
Siber Esenlik (Cyberwellness)
Siber Gözetim (Cyber Surveillance)
Siber Güvenlik (Cybersecurity)
Siber Güvenlik Liderliği (Cyber Security Leadership)
Siber Haksız Fiil (Cyber Tort)
Siber Halkla İlişkiler (Cyber Public Relations)
Siber Haraç (Cyber-Extortion)
Siber Hastalık Arama (Cyberchondria)
Siber Hedef Kitle (Cyber Target Group)
Siber İşgal (Cybersquatting)
Siber Kamu Diplomasisi (Cyber Public Diplomacy)
Siber Karizma (Cyber Carisma)
Siber Kışkırtma (Flaming)
Siber Kriz (Cyber Crise)
Siber Kriz Yönetimi (Cyber Crisis Management)
Siber Kültür (Cyber Culture)
Siber Mağduriyet (Cyber Victimization)
Siber Marka Değeri (Cyber Brand Values)
Siber Mazoşizm (Cyber Masochism)
Siber Narsizm (Cyber Narcissism)

Siber Ortam (Cyberspace)
Siber Pazarlama (Cyber Marketing)
Siber Risk (Cyber Risk)
Siber Risk Sigortası (Cyber Risk Insurance)
Siber Risk Yönetimi (Cyber Risk Management)
Siber Saldırganlık (Cyber Aggression)
Siber Savaş (Cyberwarfare)
Siber Suç (Cybercrime)
Siber Suç Korkusu (Fear of Cybercrime)
Siber Şiddet (Cyber Violence)
Siber Tehdit (Cyber Threat)
Siber Terörizm (Cyberterrorism)
Siber Yayma (Doxing)
Siber Yönetişim (Cyber Governance)
Siber Zorbalık (Cyberbullying)
Sistem Kırma ve Sistem Kırıcı (Cracker and Cracking)
Site Trafiği Yönlendirme (Pharming)
Solucanlar (Worms)
Sosyal Çekilme Sendromu (Hikikomori)
Sosyal Medya (Social Media)
Sosyal Medya İstihbaratı (Social Media Intelligence)
Sosyal Mühendislik (Social Engineering)
Süpergeçiş (Superzapping)

Ş

Şarj Bağımlılığı (Plagomani)

T

Taşınabilir Cihaz Bağımlılığı (Crackberry)
Teknoloji Korkusu (Technophobia)
Teknolojiden Sorumlu Müdür (Chief Technical Officer- CTO)
Tepkisel Tıklama (Clicktivism)

Tık Gaspı (Clickjacking)
Tık Tuzağı (Clickbait)
Tor (Tor)
Trol (Troll)
Truva Atı (Trojan Horse)
Tuş Kaydedici (Keylogger)

U

Uçtan Uca Şifreleme (End-to-end Encryption)
Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi
Unutulma Hakkı (Right to be Forgotten)

V

Vekil Sunucular (Proxy Server)
Veri Koruma (Data Protection)
Veri Madenciliği (Data Mining)
Veri Yüğü (Payload)
Viral (Viral)
Virüsler (Viruses)

W

Web 2.0
Web Madenciliği (Web Mining)
WikiLeaks

Y

Yapay Zekâ (Artificial Intelligence)
Yapılandırılmış Sorgu Dili (YSD) Zerki (SQL Injection)
Yazılım Korsanlığı (Software Piracy)

Z

Zararlı Yazılım (Malware)

ÖNEMLİ SİBER OLAYLAR

BOMBE (Askeri Kod Kırma-1939)

NotPetya Siber Saldırısı-2016/2017

Rene CARMILLE (İlk Etik Korsan-1940)

Sibirya Gaz Boru Hattına Saldırı (Mantık Bombası-1982)

Stuxnet Solucanı Saldırısı-2010

WannaCry Fidyeye Yazılımı Saldırısı-2017

Yahoo Veri Saldırısı-2012/2016

OKUYUCULAR İÇİN TEMATİK KILAVUZ

İletişim ve Halkla İlişkiler

- Avatar (Avatar)
- Sanal Benlik (Virtual Self)
- Sanal Gerçeklik (Virtual Reality)
- Siber Halkla İlişkiler (Cyber Public Relations)
- Siber Karizma (Cyber Carisma)
- Sosyal Medya (Social Media)
- Tepkisel Tıklama (Clicktivism)

Siber Hukuk

- Erişim Sağlayıcıları Birliği (The Union of Access Providers)
- Kişisel Veri (Personal Data)
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu (Personal Data Protection Authority)
- Siber Haksız Fiil (Cyber Tort)
- Siber İşgal (Cybersquatting)
- Siber Mağduriyet (Cyber Victimization)
- Unutulma Hakkı (Right to be Forgotten)

Siber İstihbarat

- Edward Joseph Snowden Vakası (The Case of Edward Joseph Snowden)
- Gizli Dinleme (Eavesdrop)
- Siber Casusluk (Cyberespionage)
- Siber Tehdit (Cyber Threat)
- Sosyal Medya İstihbaratı (Social Media Intelligence)
- WikiLeaks

Siber Psikoloji

- Fotoğraf Röntgenciliği (Photolurking)
- Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (Fear of Missing Out - FoMO)
- Israrlı Özçekim (Selfitis)

Mobil Cihaz Yoksunluğu Korkusu (Nomophobia)
Pasif Eylemcilik (Slactivism)
Siber Esenlik (Cyberwellness)
Siber Hastalık Arama (Cyberchondria)
Siber Mazoşizm (Cyber Masochism)
Siber Narsizm (Cyber Narcissism)
Siber Saldırganlık (Cyber Aggression)
Siber Suç Korkusu (Fear of Cybercrime)
Sosyal Çekilme Sendromu (Hikikomori)
Şarj Bağımlılığı (Plagomani)
Taşınabilir Cihaz Bağımlılığı (Crackberry)
Teknoloji Korkusu (Technophobia)

Siber Sosyoloji

Artırılmış Gerçeklik (Augmented Reality)
Çevrim İçi Seminer (Webinars)
Dijital Yerliler (Digital Natives)
Elektronik Perakendecilik (e-Tailing)
Etiket (Hashtag)
Gündem Konusu (Trending Topic)
İnternet Etik İlkeleri (Netiquette)
Kripto Para Birimleri (Cryptocurrencies)
Mikrobloglar (Microblogs)
Sanal Malvarlığı (Virtual Property)
Siber Ortam (Cyberspace)
Trol (Trending Topic)
Viral (Viral)

Siber Suçlar ve Siber Güvenlik

Adli Bilişim (Digital Forensics)
Alan Adı Ele Geçirme (DNS Hijacking)
Arka Kapı (Backdoor)

Bal Küpü ve Bal Ağları (Honeypot and Honeynets)
Bilgi Güvenliği (Information Security)
Bilgisayar Korsanlığı (Hacking)
Botlar ve Bot Ağları (Bots and Botnets)
Caus Yazılımı (Spyware)
Craigslıst Katılleri (Craigslıst Killers)
Siber Haraç (Cyber-Extortion)
evrim İçi Taciz (Online Harassment)
evrim İçi Tuzak (Catfishing)
Çin'in Muhteşem İnternet Güvenlik Duvarı (Great Firewall of China)
Dağıtık Hizmet Engelleme Saldırıları (Distributed Denial-of-Service Attack - DDoS)
Derin Sahte (Deepfake)
Ele Geçirme (Hijacking)
Fidye Yazılımı (Ransomware)
Gelişmiş Kalıcı Tehdit (Advanced Persistent Threat - APT)
Güvenlik Duvarları (Firewalls)
Haber Gaspı (Newsjacking)
Hizmet Engelleme Saldırısı (HES) (Denial of Service Attack - DoS)
İletişim Hatlarına İzinsiz Giriş (Phreaking)
İstenmeyen Mesaj (Spam)
Karanlık Ağ (Dark Web)
Kimlik Hırsızlığı (Identity Theft)
Korumalı Alan (Sandboxing)
Kökset (Rootkit)
Mantık Bombası (Logic Bombs)
Oltalama (Phishing)
Ortadaki Adam Saldırısı (Man-in-the-Middle)
Reklam Yazılımı (Adware)
Sıfırncı Gün Saldırıları (Zero-Day Attacks)
Sızma Testi (Penetration Testing)
Siber Aldatma (Spoofing)

Siber Güvenlik (Cybersecurity)
Siber Kışkırtma (Flaming)
Siber Savaş (Cyberwarfare)
Siber Suç (Cybercrime)
Siber Şiddet (Cyber Violence)
Siber Terörizm (Cyberterrorism)
Siber Yayma (Doxing)
Siber Zorbalık (Cyberbullying)
Sistem Kırma ve Sistem Kırıcı (Cracker and Cracking)
Site Trafığı Yönlendirme (Pharming)
Sosyal Mühendislik (Social Engineering)
Tık Gaspı (Clickjacking)
Tık Tuzağı (Clickbait)
Truva Atı (Trojan Horse)
Uçtan Uca Şifreleme (End-to-end Encryption)
Veri Koruma (Data Protection)
Yazılım Korsanlığı (Software Piracy)
Zararlı Yazılım (Malware)

Siber Tarih

BOMBE (Askeri Kod Kırma-1939)
NotPetya Siber Saldırısı-2016/2017
Rene CARMILLE (İlk Etik Korsan-1940)
Sibirya Gaz Boru Hattına Saldırı (Mantık Bombası-1982)
Stuxnet Solucanı Saldırısı-2010
WannaCry Fidye Yazılımı Saldırısı-2017
Yahoo Veri Saldırısı-2012/2016

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
Dijital Aktivizm (Digital Activism)
Dijital Demokrasi (Digital Democracy)

Dijital Dönüşüm Ofisi
Dijital Vatandaşlık (Digital Citizenship)
Siber Gözetim (Cyber Surveillance)
Siber Kamu Diplomasisi (Cyber Public Diplomacy)
Siber Kriz (Cyber Crise)
Siber Kültür (Cyber Culture)
Siber Yönetişim (Cyber Governance)
Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi

Teknik Konular

Açık Anahtar Altyapısı (Public Key Infrastructure)
Akran Ağlar (Peer-to-Peer Networks)
Alan Adı (Domain Name)
ARPANET (ARPANET)
Aracılı Sızma Tekniği (Piggybacking)
Bilgisayar-İnsan Ayırım Testi (CAPTCHA)
Bulanık Mantık (Fuzzy Logic)
Bulut Bilişim (Cloud Computing)
Büyük Veri (Big Data)
Çerezler (Cookies)
Çok Etkenli Kimlik Doğrulama (Multi-Factor Authentication)
Derin Ağ (Deep Web)
Derin Öğrenme (Deep Learning)
Doğal Dil İşleme (Natural Language Processing)
Dosya Aktarım Protokolü (File Transfer Protocol)
Dünya Çapında Ağ (World Wide Web)
Ethernet (Ethernet)
İnternet Protokolü Adresi (IP Address)
İşlemci Gücü Gaspı (Cryptojacking)
Kayıt Zinciri (Blockchain)
Konum Tabanlı Hizmetler (Location-Based Services)
Kuantum Hesaplama (Quantum Computing)

Makine Öğrenmesi (Machine Learning)
Metamorfik Virüs (Metamorphic Malware)
Metin Madenciliği (Text Mining)
Nesnelerin İnterneti (Internet of Things)
Potansiyel İstenmeyen Programlar (Potentially Unwanted Programmes - PUPS)
Sanal Özel Ağ (Virtual Private Network-VPN)
Siber Atık Toplama (Scavenging)
Siber Dilimleme Saldırısı (Salami Slicing Attack)
Solucanlar (Worms)
Süpergeçiş (Superzapping)
Tor (Tor)
Tuş Kaydedici (Keylogger)
Vekil Sunucular (Proxy Server)
Veri Madenciliği (Data Mining)
Veri Yüğü (Payload)
Virüsler (Viruses)
Web 2.0
Web Madenciliği (Web Mining)
Yapay Zekâ (Artificial Intelligence)
Yapılandırılmış Sorgu Dili (YSD) Zerki (SQL Injection)

Yönetim ve Organizasyon

Bilgi Güvenliği Yöneticisi (Chief Information Security Officer - CISO)
Bilgisayar Aracılı İletişim (Computer Mediated Communication)
Dijital Retorik (Digital Rhetoric)
Dijital Marka Değeri (Digital Brand Values)
Dijital Marka Elçisi (Digital Brand Ambassador)
Elektronik İzleme (e-Monitoring)
Kişisel Tanımlayıcı Bilgi (Personally Identifiable Information - PII)
Kitle Kaynak Kullanımı (Crowdsourcing)
Sanal Kaytarma (Cyberloafing)
Siber Dışlanma (Cyber Ostracism)

Siber Güvenlik Liderliği (Cyber Security Leadership)

Siber Hedef Kitle (Cyber Target Group)

Siber Kriz Yönetimi (Cyber Crisis Management)

Siber Pazarlama (Cyber Marketing)

Siber Risk (Cyber Risk)

Siber Risk Sigortası (Cyber Risk Insurance)

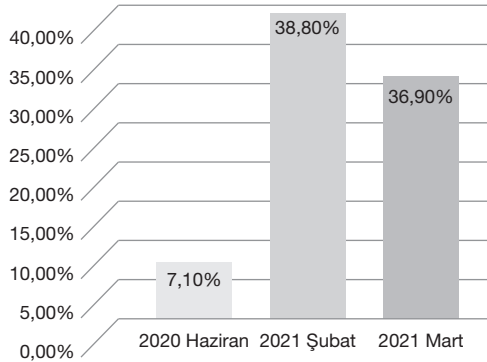
Siber Risk Yönetimi (Cyber Risk Management)

Teknolojiden Sorumlu Müdür (Chief Technical Officer - CTO)

GİRİŞ

Türkiye’de Siber Suçların ve Siber Suç Mağduriyetinin Boyutları

İnternet yaygın olarak kullanılmaya başlandığı 1990’lı yıllardan günümüze kadar artan bir ivme ile hayatımızın vazgeçilmez bir unsuru hâline gelmiştir. İlk yaygın uygulamaları ticaret ve iletişim ile sınırlı olan internet geçmiş 30 yıl süresince başta eğlence, eğitim ve sosyal hayatımız olmak üzere farklı alanlarda etkin olarak kullanılmaktadır. Özellikle Covid-19 pandemisi süresince iş, eğitim ve sosyal hayatımıza getirilen kısıtlamalar nedeniyle internet daha yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır (Akdemir ve Tuncer, 2020). İçişleri Bakanlığı İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığının yaptığı bir araştırma pandemi sosyal izolasyon döneminde internet kullanım sıklığında %70 oranında bir artış meydana geldiğini göstermektedir (İçişleri Bakanlığı, 2020a). Aynı araştırma sonuçlarına göre internette 3 saatten fazla süreyle zaman geçirenlerin oranı %80, günde 7 saatten fazla süreyle internet kullananların oranı %31’dir. İnternet kullanım amaçları arasında sosyal medya (%58), internette sağlık konuları hakkında bilgi araştırması (%52) ile oyun ve eğlence (%49) öne çıkmıştır. Bu çalışmada ülkemizdeki siber suç mağduriyeti %7,1 olarak ölçülürken, İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığınca yürütülen bir başka çalışma kapsamında yapılan çalışmada bu oran Şubat 2021’de %38,8 ve Mart 2021’de %36,9 olarak ölçülmüştür (İçişleri Bakanlığı, 2021). Bu sonuçlar Covid-19 pandemisi süresince artan siber suç mağduriyetini işaret etmektedir ve şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Türkiye’de Siber Suç Mağduriyeti

İçişleri Bakanlığı İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığının 2020 yılında yürüttüğü Siber Suç Sosyolojisi ve Güvenliğe Etkileri başlıklı araştırma raporuna